

**Besök oss med
din klass och
upptäck hur vi kan
vara en tillgång
i skolarbetet. Vi
kan även besöka
er skola!**

SKAPANDE SKOLA PÅ KALMAR LÄNS MUSEUM

2026–2027

SKAPANDE SKOLA-PROGRAM I VÅRA UTSTÄLLNINGAR

Här får eleverna möjlighet att vidga perspektiven och fördjupa upplevelsen.

MINNESÅRET KRONAN 350 ÅR!

Nästa år är det 350 år sedan den ödesdigra dagen, 1 juni 1676 då regalskeppet Kronan exploderade och sjönk utanför Ölands kust. Genom denna fasansfulla olycka så har vi fått möjligheten till ett titthål in i historien, ett fruset ögonblick med tusentals berättelser och föremål som vi bärgat från havets djup och delar med oss av på Kalmar läns museum.

Redan idag finns vår stora utställning som upptar hela våning tre på museet och vår älskade lek-och lärutställning ”Superkronan” på våning två. Till båda dessa utställningar kan du som lärare boka guidningar eller pedagogiska program. Dessutom finns det mängder med böcker om fartyget och på vår hemsida finns både poddar och föreläsningar för den som vill veta mer.

Vi på Kalmar läns museum kommer uppmärksamma det under hela året, med evenemang, föreläsningar, dramatiseringar och mycket, mycket annat. Utökade pedagogiska program kommer också presenteras inför minnesåret, så håll utkik på vår hemsida eller följ oss på sociala medier för att inte missa något!

PROGRAM I UTSTÄLLNINGARNA

Deltagare: Max 30 elever

Pris: 180 kr/elev

Plats: Kalmar läns museum

Tidsåtgång: 1,5 h

Årskurs F-3

REGALSKEPPET KRONAN: LILLA SUPERKRONAN

Vi utforskar historien om regalskeppet Kronan och lär oss om allt från hur skeppet sjönk till människorna och fynden ombord. Hur var det att vara barn då jämfört med nu? Vad hände till exempel om man blev sjuk? Vi erbjuder en förberedande filmvisning i klassrummet. Som efterarbete får ni ett kompendium med fakta och uppdrag. När vi är på museet får eleverna utforska olika miljöer i utställningen. Vi studerar Kronans form och färgspråk, doftar på kryddorna, sjunger sjömanssånger och leker lekar som var populära på den tiden. Kanske vågar vi till och med prova att ladda en kanon!

Fynden från Kronan berättar en viktig historia om sin tid. Vi reflekterar över vilka föremål från vår tid som skulle berätta om oss. Kronan fungerar som en tidskapsel från sin era, kan vi skapa en liknande tidskapsel för framtiden?

Årskurs 4-6

REGALSKEPPET KRONAN: STORA SUPERKRONAN

Vi erbjuder en förberedande filmvisning i klassrummet. Efter en kort runda i utställningen fokuserar vi därefter på forskningen om Kronan.

Vi arbetar med 1600-talets syn på konst, symboler och kommunikation och genomför olika experiment i Superkronans eget laboratorium. Vi tittar närmare på skulpturer och utsmyckningar från skeppet och reflekterar över vad de berättar för oss, och framför allt, vad de betydde för dem som levde då. Vad kan en symbol berätta som inte texter kan? Dessutom utformar vi egna symboler, och alla skapar sitt egna personliga bomärke som berättar något om dem själva.

Årskurs 1-3

MÅLA MED JENNY NYSTRÖM

Jenny Nyström från Kalmar reste till Paris och blev en av Sveriges älskade illustratörer. Hon var också en akademiskt skolad och prisbelönt konstnär. Upplev den stora mångsidigheten i hennes konstnärskap och njut av hennes porträtt, bokillustrationer och folkkära högtidskort.

I den här workshopen får vi lära känna Jenny Nyström som var en mycket modern och ovanlig kvinna för sin tid. Hon var akademiskt skolad konstnär, familjeförsörjare och entreprenör. Under programmet tittar vi på hennes verk men lär också känna kvinnan bakom konsten. Tillsammans tecknar vi bilder, inspirerade av Jenny Nyström.

Årskurs 4-6

BORGARNAS Ö: DET VAR DU SOM BÖRJADE!

Vår utställning "Borgarnas ö" handlar om livet i fornborgarna på Öland under järnåldern. Fornborgarna på Öland byggdes och övergavs i en tid (cirka 200–600 e.Kr.) som på flera sätt påminner om vår. Genom forskning vet vi att människor även då tvingades hantera både pandemier, klimatkriser och konflikter. I en av borgarna, Sandby borg på sydöstra Öland, har arkeologerna hittat skelett efter mördade människor, guld och vackra smycken innanför de en gång så höga och tjocka murarna.

I programmet "Det var du som började", använder vi utställningen och händelserna i Sandby borg för att reflektera över vår egen tid. Skulle något liknande kunna hända idag? Varför blir det bråk? Blir vi människor mer våldsamma när vi är rädda? Vi arbetar med konflikthantering och utforskar olikheter, förändring, tolerans och vänskap. Hur kan man hantera konflikter utan att våld uppstår?

**NY
UTSTÄLLNING
& NYTT
PROGRAM**

Årskurs 8–9

ÄGD?

**Normer, ideal
och kampen
för jämställdhet**

I Sverige har kampen för jämställdhet pågått sedan 1800-talet. Då sågs kvinnor och män som varandras motsatser, vilket präglade nästan allt i samhället. Mycket har förändrats, men normer och ideal påverkar även vår tids syn på genus och könsroller. Makt och kön har fortfarande betydelse för människors villkor och möjligheter – på olika nivåer och genom livets alla skeden. Så hur långt har vi egentligen kommit?

Mycket av det som påverkade kvinnors och mäns livsvillkor förr har idag förändrats – från yrkesval och ansvar i hemmet, till rätten att rösta och normer för hur man bör och kan klä sig och bete sig. Men oroliga tider får människor att blicka tillbaka och luta sig mot traditionella könsroller, vilket får jämställdheten att skaka i dess grundvalar. Det har hänt förut. Och det händer idag.

Hur präglar och påverkar egentligen rådande normer och ideal vår tids syn på maskulinitet och femininitet, jämställdhet, genus och könsroller, och hur påverkar det visionen om och utvecklingen av ett jämställt samhälle för alla?

I utställningen Ägd? utforskar vi frågan om jämställdhet och de normer och ideal kring vad som i olika tider uppfattats som manligt och kvinnligt - från dåtid till nutid. Du får ta del av historiska händelser och möta personer som varit betydelsefulla i kampen för jämställdhet. Du får också möta också länsbor och deras perspektiv på genus, makt, status och jämställdhet.

Innehållet i utställningen samskapas delvis tillsammans med boende i Kalmar län.

Deltagare: Max 30 elever
Pris: 230 kr/elev
Plats: Kalmar läns museum
eller på skolan
Tidsåtgång: 2 h

FÖRBEREDELSE INFÖR VALÅRET 2026

Årskurs 7-9

"JAG VET INTE MYCKET OM POLITIK..."

En workshop om demokrati

Hur mår demokratin i Sverige egentligen? För lite mer än hundra år sedan beslutade sig Sveriges riksdag för att införa allmän och lika rösträtt. Hur hamnade vi där? Workshopen tar avstamp i demokratins historia och vi möter både folkrörelserna som enade människorna och kvinnorna som kämpade för rösträtt. Vad har hänt sen dess?

Snart är det återigen valår i Sverige. Hur står sig demokratin i en samtid som präglas av krig, gängkriminaliteten, AI, "fake news", sociala medier, och en stundtals rätt hård samhällsdebatt? Med hjälp av ett kulturhistoriskt perspektiv och genom övningar, filmklipp, fakta och diskussioner, försöker museets pedagog öppna upp för nya perspektiv på det slitna begreppet demokrati.

I workshopen reflekterar, diskuterar och problematiserar vi tillsammans kring begreppet demokrati. Visst innebär demokrati en hel del rättigheter men hur är det med våra skyldigheter? Vilka möjligheter har vi att påverka samhället vi lever i och hur ser vårt personliga ansvar ut? Utifrån vad som är viktigt i min vardag som ung i Sverige idag – varför är demokrati ens något viktigt?

Deltagare: Max 30 elever

Pris: 230 kr/elev

Plats: Kalmar läns museum eller på skolan

Tidsåtgång: 2 h

Årskurs 6–9

CIVILKURAGE

Stå upp, säg ifrån, tänk till!

Vill ni skapa ett bättre socialt klimat i ert klassrum? Vill ni att era elever ska bli bättre på att stå upp för sig själva och andra? Då kan vår workshop i civilkurage vara något för er!

I klassrummet erbjuder vi denna workshop som handlar om angelägna och aktuella samhällsfrågor. Oavsett ämne är kulturarvet och historien är alltid utgångspunkten.

Med stöd av en museipedagog får eleverna möjlighet att diskutera, argumentera, skapa och reflektera svåra frågor som handlar om hur de vill leva och vilken värld de vill leva i – och hur de kan nå dit.

Tillsammans utforskar vi vad man kan göra när man själv eller någon annan blir utsatt för något som inte känns okej. Hur kan vi stötta och peppa oss själva och varandra att säga ifrån?

Deltagare: Max 30 elever
Pris: 230 kr/elev
Plats: Kalmar läns museum
eller på skolan
Tidsåtgång: 2 h

POPULÄR

Årskurs F-9

HISTORISKA TIDSRESOR

Följ med på ett äventyr där historien möter framtiden!

Tidsresan är en upplevelse för alla sinnen. Kanske är det just därför som den här skoldagen skapar minnen för livet. Det säger i alla fall många barn som har varit med tidigare år. Tidsresan är en pedagogisk metod med målet att ge en helhetsbild av historia, nutid och framtid. Aktiviteter och händelser utgår från ett rollspel där alla elever är aktiva och deltar i olika praktiska aktiviteter. Genom tidsresan kan eleverna diskutera och närma sig samhällets frågor som klimat, jämställdhet och demokrati på ett lekfullt sätt. Tidsresan genomförs i en kulturmiljö nära skolan.

En tidsresa, följt av reflektion, erbjuder en unik möjlighet till nya och vidgade perspektiv och

fördjupat lärande. Genom att utforska varför samhället utvecklats som det har, kan vi integrera samtliga skolämnen och skapa en meningsfull och sammanhängande undervisning.

En tidsresa är ett samarbete mellan skolan och Kalmar läns museum. Den planeras tillsammans med berörda lärare genom ett möte. Deltagande lärare har tydliga ansvarsområden och är aktivt delaktiga i planering, genomförande och efterarbete.

Tveka inte att kontakta oss för att diskutera vilken historisk tidsepok som bäst passar era behov och önskemål.

Vi genomför regelbundet tidsresor till följande tidsåldrar:

STENÅLDER OCH BRONSÅLDER

Vi samlas till stamfest och barnen måste lära sig allt som behövs inför vuxenlivet, som musik och hantverk. När alla samlas passar vi på att prata om ämnen som berör alla.

Exempel på frågeställningar: samarbete, hållbarhet och miljö, döden, makt, demokrati.

MEDELTIDEN

Någon har kallat oss samman. Är det lagar som ska skrivas, eller pesten som härjar? Exakt vad beror på vilket år vi reser till. Här kan det bli måleri utifrån medeltidens dygder eller arbete med tenn. Det finns många kopplingar mellan medeltiden och vår egen tid.

Exempel på frågeställningar: hälsa, makt, lagar och regler, dygder, synder och ideal.

1500-TALET

Dacke manar till uppror bland bönderna i Småland. Men vilken väg ska era elever välja? Och vilka konsekvenser skulle det få?

Exempel på frågeställningar: uppror eller fred, konflikt, krig, makt, ryktesspridning och källkritik.

SEKELSKIFTET 1900

I varje bygd finns emigranterna som lämnar Sverige. Har vi samlats för att ta farväl, eller är det bruket eller gården som förändras med industrialisering och globalisering? Vilken väg ska jag välja?

Exempel på frågeställningar: jämställdhet, genus, emigration, immigration och framtidstro.

Deltagare: Minst 20 elever
Pris: 350 kr/elev, skolan står även för matvaror och ved
Plats: En kulturmiljö nära skolan
Tidsåtgång: 3–4 h med eleverna

FRAMTIDEN

Årskurs 6–9

RES TILL FRAMTIDEN

Sedan mitten av 1980-talet har vi på Kalmar läns museum rest tillbaka i historien, men de senaste åren har vi också börjat resa framåt i tiden.

Häng med på en resa in i det okända, till en tid vi själva skapar! I våra framtidsresor förflyttar vi oss ungefär 50 år fram i tiden, till ett fiktivt Kalmar län.

Scenariot handlar om att elevernas närmiljö måste flyttas på grund av klimatförändringar.

Nu får eleverna möjlighet att gestalta sitt drömsamhälle! Hur vill vi att vår närmiljö ska se ut? Vad vill vi behålla och vad kan vi leva utan? Vad är det i vår närmiljö som gör att det känns som hemma? Hur kan vi förbättra miljön och klimatet? Det är exempel på frågor som diskuteras under dagen.

Med prognoser och forskning i kombination med en stor dos fantasi gestaltar vi en möjlig framtid i ett rollspel. Sen får var och en fundera på: Hur vill jag att framtiden ska bli och hur skapar jag den?

Deltagare: Max 30 elever
Pris: 230 kr/elev
**Plats: Kalmar läns museum
eller på skolan**
Tidsåtgång: 2 h

Årskurs 1–6

SKAPA
ETT HÅLLBART
SAMHÄLLE

SAMHÄLLET RUNT HÖRNET

Min närmiljö då, nu och i framtiden

Samhället runt hörnet är en workshop som utforskar elevernas närmiljö. Under två timmar tar vi reda på platsers betydelser ur ett historiskt och demokratiskt perspektiv. Vad behöver jag i min livsmiljö för att känna mig hemma? Vad saknar jag? Förändras förutsättningarna med tiden? Har vi alla samma krav på vår livsmiljö?

För att göra begreppet gestaltad livsmiljö konkret fokuserar vi på det som är närmast oss – klassrummet, skolgården och den egna livsmiljön. Genom att utforska betydelsen av dessa platser på individ- och samhällsnivå hoppas vi väcka tankar om deras historiska, nuvarande och framtida betydelse. Under workshopen jobbar vi med bilder för att illustrera vår bild av det nuvarande och framtida samhället för varandra.

Workshopen utgår från ”Res till framtiden”, men är anpassad för de mindre barnen.

Deltagare: Max 30 elever
Pris: 230 kr/elev
Plats: Kalmar läns museum
eller på skolan
Tidsåtgång: 2 h

FÖR BOKNING & MER INFORMATION

LINDA LILJEBERG

**Samordnare pedagogik & tidsresor,
Kalmar läns museum**

Tfn: 0480-45 13 86

E-post: linda.liljeberg@kalmarlansmuseum.se

PEDAGOGIK PÅ KALMAR LÄNS MUSEUM

Vi som arbetar med pedagogik på Kalmar läns museum vill inspirera både lärare och elever i länet att använda kulturarvet som pedagogisk resurs i skolarbetet. Vi vill vara en angelägen mötesplats för ett livslångt lärande och en naturlig del av skolans ordinarie undervisning och verksamhet. Vi arbetar med alla tidsåldrar, från stenåldern till modern tid, och erbjuder pedagogiska program, workshops, utbildningar och tidsresor/rollspel från förskoleklass till gymnasiet med utgångspunkt att det ska vara roligt att lära. Allt vi gör har en koppling till aktuella läroplaner och kursplaner. Aktiviteterna utgår från upplevelser, interaktion, samtal, eget skapande och fantasi. Tillsammans reflekterar vi över komplexa och samhällsaktuella frågor på ett inspirerande och engagerande sätt.

40 års erfarenhet av barn och unga

Den pedagogiska enheten på Kalmar läns museum har mer än 40 års erfarenhet av att arbeta med barn och unga i Sverige, lokalt, nationellt och internationellt. I vårt arbete utgår vi från tidsresemetodiken, där vi hämtar kunskap och näring från historien för att kunna reflektera

och blicka framåt i tiden. Detta är en metod som har spritt sig till hela världen och som vi löpande utvecklar.

Vi som arbetar med pedagogik har varierad bakgrund och kompetens inom lärande, historia, arkeologi, journalistik, bild, drama, muntligt berättande och textilhistoria.

Vi välkomnar idéer från er

Kalmar läns museum vill vara en tillgång och inspiration för eleverna och er undervisning. Vi är alltid öppna för nya idéer. Vill ni göra något som inte finns i katalogen? Tveka inte att höra av er. Tillsammans hittar vi på något som passar er skola!